

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatvs De Conscientia, De Peccatis, De Legibvs, De Fide, Spe,
Et Charitate

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

§. 6. De priuilegio ad instantiam partis, vel motu proprio concesso.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](#)

qua vere sunt priuilegia: nulla appetet ratio, quare talis favor illius competeat nos posse.

4 Non diuino priuilegij in priuilegiis pro fato conscient & canticum, & in priuilegiis pro fato extero, est latis vata, & cognita necessaria. Priuilegium datum pro fato consciente tantum, ita prodest priuilegiato in illo fato, ut non possit in exteriori fato virtute illius operari, sed debet se exercita gerere, ac si nullo priuilegio gauderet. At priuilegium datum absolute, seu datum pro fato extero, non solum in illo fato prodest, sed etiam pro fato conscientie, nam fecurus in conscientia procedit, qui virtute talis priuilegij operatur. Quod intelligendum est quando vere priuilegium est, & non presumsum, i.e. subreptio acquisitum: nam tunc sit in exteriori fato videatur esse priuilegium; re tamen ipsa nullum est, sed solum presumuntur.

Dificultas autem est, an idem sit priuilegium datum pro fato conscientie, & pro fato penitentie; Negat Eman. Rodriq. item. 1. quisi. regular. qua. 61. art. 10. & Thom. Sanchez lib. 8. de matr. disp. 34. num. 29. hi enim Doctores distinguunt eam proposito cap. praeterea, el. 2. num. 5. & spon. alii. triplex fato: primo conscientiam; secundo penitentiale; tertio quasi penitentiale, quod est medium inter haec, quodque vocatur conscientie; quando ergo priuilegium concessum est pro conscientie fato, existimat si Doctores extra sacramentum penitentie & exercitii posse: at si concessum est pro fato penitentie, solum in fato sacramentali penitentiae ex rendendis offensis, affirmat his Doctribus, qua parte dicunt priuilegium concessum pro fato conscientie non expostulare solum sacramentale, cum multa ad conscientiam pertineant, que extra sacramentum exercitii possint, ut bene dixit etiam Nauart. lib. consil. 1. de pr. uigil. consil. 11. num. 2. in 2. editione, & in summo p. 27. rur. 41. Idem docet Eman. Saa verbo excommunicatio, ubi de absolutione, num. 1. Quare priuilegium pro conscientie fato concessum, solum importat viuum occultum illius momenti determinatum iudiciali fato, nullaque modo expostulante sacramentali confessionem, nisi materia priuilegij aliud inducit.

7 Difinatio tamca à Thom. Sanchez. Eman. Rodriq. & Prospicio, quatenus affirmant priuilegium concessum pro fato penitentie, seu penitentiial, importare confessionem necessariam. Penitentia enim Ecclesiastica sapientia extra confessionem sacramentalem imponitur, ut cum aliquis ab excommunicatione solenniter absoluatur, tali absolutione penitentiales est, & in fato penitentie datur, & tamen non datur in fato sacramentali. Quocirca forum penitentiae a fato conscientie in eo solum existimo distingundamus, quod forum conscientiae comprehendens quidquid ad conscientiam pertinet, quod non solum est remoto cuiuscumque malo, & peccati, sed etiam cuiuscumque boni concessio. Vnde enim illi conscientiae, non solam tollere ab illa mala, quae habet sed etiam fauores aliquos, & bona, quibus capax est, concedere. At fatum penitentiae solum comprehendit culpam vel malum aliquod, & vinculum, pro quo tollendo penitentia facienda est; cum autem hoc vinculum, & malum sapientia possit tolli extra sacramentum Poenitentiae, manifeste videtur inferri priuilegium concessum pro fato penitentie, non semper importare solum sacramentale, sed solum quando malum, quod tollendum est, alia via tolli non possit, quam per sacramentalem confessionem, quod malum solum est culpa, & peccatum, non censura, & pena; & ita docet Suarez, adducens Sylu. Rofellum, Antonium, & Tabien, lib. 8. de legibus, cap. 6. num. 15. insinuat Basilius de Leon lib. 8. cap. 1. num. 17. Quod adeo verum est (inquit Suarez) ut ciamsi induxit commitias Sacerdoti confessori, vel qui audit conscientiam facimento Ponitentie; quia illis verbis solum indicatur qualitas perfide eligende, non actualis vius confessionis. Idem docet Thomas Sanchez lib. 8. de matr. disp. 34.

Ez doctrina infra cum ipso Suarez num. 16. indultum datum Episcopis in Trident. s. 24. cap. 6. de absolutione à qualibet censura, & impedimento occulto in fato conscientie, inuncta penitentia salutari, non indigere ad sui executionem sacramento Penitentie, sed extra illud imponi posse penitentiam salutarem. Idemque esse in fato conscientiae inuncta penitentia salutari, ac in fato conscientie, vel penitentie.

§. VI.

De priuilegio ad instantiam partis, vel motu proprio concessio.

1. Que sunt haec priuilegia.
2. Probarine possit testibus priuilegium esse motu proprio concessum.
3. Clauſula motu proprio in priuilegio tollit viuum subreptionis, ex communis sententia.

4. Intelligitur, si nulla à te facta sit supplicatio.
5. Tametsi supradicta gratia careat viuo subreptionis, f. o. est ex aliis capitibus infirmari.
6. Si concedens priuilegium exprimit in conciſione falſitatem, nullum est.
7. Quid si supplicationem facias diminutam, & concedens apponat clauſulam ex motu proprio & probabilis conſeo valere, esto doctissimus Suarez contrarium defendat.

I Iudicatur priuilegium concessum ad instantiam partis, quando propter instantiam priuilegiari, vel alterius, qui eius partes gerit, concedens, alias non concessus. Econtra vero illud dicitur motu proprio concessum, in cuius concessione Princeps à se ipso mouetur independenter à qualibet alia intercessione. Sed quia haec motio, & voluntas Principis constat non potest, nisi ipse cam declarat, imbibit enim viuſalem negationem, ex nulla alio motu esse, cuius probatio moraliter impossibilis est: ea de causa nunquam ceteretur priuilegium, & gratia motu proprio concessa, nisi in ipsa concessione sic exprimatur: deciditur in cap. si motu proprio, de prebendis, in 6. Neque inde fit excludi à tali gratia, & priuilegio petitionem priuilegiari poterat enim petuisse priuilegium & nihilominus priuilegium non ob eius petitionem, tanquam ob causam singularem, sed ex voluntate Principis esse concessum, quia concedit ex sua voluntate, sicut petitum est, non quia petitum est, & ita ex Baldio, Decio, Felino, & aliis tradit opimè Menochius lib. 2. de arbitris, centur. 3. casu 201. num. 79. Rebuff. in concordia in forma mandati Apostol. verbo motu proprio, versic. non an duci, & praxi beneficiaria t. de mandatis. Apostol. in clauſula mandatorum, num. 11. Thomas Sanchez lib. 8. de dispens. li. 1. num. 6. Suarez de legib. lib. 8. c. 11. n. 6. & talij apud praeceps Doctores.

2 Ex qua doctrina infert bene Suarez, & Sanchez, supra, alios allegans, & Malcard. de proba, conclus. 845. num. 34. non posse testibus probari gratiam esse motu proprio concessum, quia non posse testi faciat de illa viuſerali negatione à nullo moueri Principem in concessione. At si Princeps semel id expressi, ut, & recipi' um deperdat, possum telles depolare in illo apposita clauſula motu proprio, sic Sanchez supra, Malcard. num. 24. Adde etiam posse probari testibus, si gratia verbo tenus concessa fuerit, & telles deponerent concedentem dixisse se motu proprio concedere.

3 Sed inquire, an clauſula motu proprio apposita in priuilegio tollat viuum subreptionis.

Communis sententia affirmat tollere viuum subreptionis, que prouenire potest ex taciturnitate veritatis, alioquin necessario explicanda; scilicet vero ex falsa clauſula expessione. sic Menochius lib. 2. de arbitris, centur. 3. casu 201. num. 80. Thomas Sanchez lib. 8. de dispens. disp. 11. num. 47. & 52. Mouentur, quia ex tacita veritate non colligitur, an concedens bene, vel male informatus gratiam proprio motu concesserit: at quando falsa clauſula motu proprio concessum est, & cum ex falsa informatione mous fuerit ad concessionem, concessio nullius momenti erit.

4 Ceterum dicendum est primò, si nulla à te, vel pro te facta est supplicatio, sed Princeps mous est à priuilegium concedere, & in concessione nullam falſitatem exprimit, etiū taceat ea, quia alioquin exprimenda esset, gratia firma est, neque viuum haber viuum subreptionis: sic Doctores supra relati, & tradit Suarez lib. 8. de legibus, cap. 12. numer. 14. & est ex pte decisiō textus in cap. si motu proprio, de prebendis, in 6. & Clem. si Romanus eodem rit. Ratio est manifesta, quia ubi nulla à te, vel pro te facta est supplicatio, nulla surreptio interuenire potest; ad sum, mun enim interuenire potest ignorantia ex parte concedentis, quae non debet praēsumi.

5 Nihilominus, esti gratia sic concessa viuo subreptionis careat: non infert semper firmam, & validam esse: potest enim ex aliis capitibus irritari. Primo enim irita redditur, si aliqui inhabilit concedatur, ut si illegitimo, excommunicatio, aut irregulari concedatur beneficium, non impetrata prius dispensatione illius impedimenti: qui haec clauſula motu proprio tollit significat moueri concedentem, à te, & non ab alio in priuilegijs concessione: non autem significat se dispensare in impedimentis, & inhabilitibus illius, ut glossa in supradicto cap. si motu proprio, verbo ob hoc per textum ibi. Rebuff. in concordatis, t. de forma mātāi Apostolici, in clauſula motu proprio, in 6.7. & 10. effectibus. Menoch. de arbitris, lib. 2. centur. 3. c. 1. 201. numer. 81. & 82. Thomas Sanchez lib. 8. disp. 21. quasi. 3. numer. 49. Suarez lib. 8. cap. 12. num. 14. fine. Secundò inabilitate gratia, si cedat in prædictum tertii, quia non ceteratur concedens iuri acquistio derogare, nisi illius faciat mentionem: si sit aduersus confitendum municipale, & consuerendum recipiat ob eadem rationem, sic Rebuff. Menoch. Thom. supra. Gigas de confessionibus quisi. 9. num. 4. & 5. & questi. 29. num. 4. & 5. in quibus alia exempla videbi possunt, quia quia materiam de beneficiis Ecclesiasticis attingunt, omitto, latius in proprio tractatu dictum.

6 Dicendum secundò, si concedens priuilegium falſitatem exprimit

DE
ASTRO
PALAD
TOM.
I
E
N

exprimit in concessione, qua non exstante non solet priuilegium sic concedi, sive in illius salutario luctu occasio, sive auctu in meatem concedentis obuenient, gratia iurta reddetur, eto addat clausulam, *Motu proprio*; qua tunc non censetur Princeps concedere priuilegium, nisi quatuor incligant rem sic te habere. Cum ergo alter sit, ac p[ro]le existimat, efficitur non habere intentionem concedendi; & ex defectu intentionis gratia est irrita. Neque obstat se dicere proprio motu concedere, concedit enim proprio motu, possit veritate talis relations. Ex quo fit inualidam esse dispensationem concessam in impedimento confanguntur, si in tali dispensatione ipse Pontifex referat p[ro]uilliam p[ro]p[ri]etatem honoris, & innipiat mansuetus cum tamen hoc fallum sit, eto addat clausulam motus proprii, quia haec subtilitatem posita veritate supradictae relationis, quae cum non sit, non subtilit[er] concessio. Idem est in collatione beneficij Ecclesiastici, cuius valorem falsu expressi Pontifex, non valeat, quicquid habeat clausulam motus proprii, & alia plura exempla his similia adducuntur, quia, ut ber dicit Menoch. num. 8. & Rota decr. 10. num. 2. de re[]scriptis in rebus, & communis sententia, multa expressa nocent, que tacita no[n]tate non poscent, & ita tenet Stephenus de iuris gratia, tit. de vi. cap. 1. clausula, non clausula, non proprii, scilicet 7. num. 3. Menoch. supr. n. 8. & seqq. Sanchez. n. 52. Suar. n. 15. & alii ab eisdem relat.

7. Verum si supplicationem facias dimittas pro priuilegio obtinendo, & Princeps ex illa moueat concedere priuilegium, alia cognita veritate non concessurus, eto addat clausulam motus proprii, existimat Suarez. *supr. num. 16.* cum Pandectarum, & alii irramis eis conciliacionem, quia deficit intentione concedendi. Credem tamen in praesente validam esse, quia omnes Doctores, qui supponunt tacititatem veritatis, non vitiare gratiam ex motu proprio concessam, supponunt pettam esse, & videtur aperi contare ex *Clement.* *Si Romanus.* de prebendis. & ex *supradicto capitulo* non proprio. Ergo si ex petitione dimittas redditus concessio nulla, nullus est causus, in quo propri ex tacititatem veritatis a priori gratia valere gratia. Neque clausula motus proprii aliquid specialiter operatur in priuilegio, ubi priuilegiatus supplicationem fecit, quod est contra communem sententiam, ut videtur et in Menoch. Sanchez & aliis *supr.* Quocunq[ue] eti Princeps forte non concessurus est priuilegium, si veritatem integre cogoviceret; at ab solute vult concedere, & h[ab]e defecatum upplere, eo ipso, quod addit ex motu proprio, se concedere. Admette aliquando ob diminuendum relationem priuilegii concessione illius nullam; quod contingit, cum relatio est occasio, ut res diversa ab ea, quae conceditur, intelligatur; si enim potens beneficium Ecclesiasticum iaceas esse regulare, vel holoplate, vel vniuersaliter, alteri, concessio nulla est, etiam si motu proprio, non tam ob tacititatem veritatis, quam ob defectum intentionis in concedente; intendit enim concedere beneficium commune, quia ipsa per se fuit representativa; non tamen intendebat concedere illis qualitatibus affectuum: atque adeo rem diuerteret concessio ab ea, quam intendebat causa fuit concessio nulla. Vnde cum dicimus tacititatem veritatis, non vitare gratiam, intelligitur de tacititatem veritatis expressio rei, & quae illam non mutat, non de qualitate aliqua intrinseca, quae tem[po]re non facit diuersam, & ita tenet Abbas cap. ad annos. numer. 3. de re[]scriptis. Rebuffi in *concordatis.* tit. de forma mandatis, in *clausula,* in *tu* proprio, in 5. *ff. du.* Sanchez. lib. 8. d. sp. 21. n. 5. Menoch. de arbitrib. lib. 2. cent. 3. casu 201. n. 80. & seqq.

S. VII.

De priuilegio absolutu, vel sub conditione, aut modo concessio.

1. Quid sit explicatur.
2. Quando omissione operis, sub eius onere priuilegium fuit concessum, irrigit eius vius? sub distinctione repondeatur.
3. Si deitur tibi facultas dispensandi, absoluendi, panemdi cum consilio aliorum, si omittas consilium petere, nulla est dispensatio, absolvit, &c.
4. Intellegitur doctrina de opere expostulato, quod de iure non ineſt.

I S Avis communis, & vulgaris est divisio priuilegij absolviū concessum, vel sub conditione, aut modo, illud dicunt concessum absolue, quod sine illo onere priuilegijari conceditur. Econtra illud sub conditione, aut modo, quod conceditur sub onere aliquo operis efficiendi.

a. Difficiliter ergo est, quando omissione operis, sub cuius onere priuilegium conceditur, irrigit eius vius? & quidem si opus inveniū possit fieri post priuilegij vius, nequaquam illius omissione irrigit priuilegij vius, quia iam supponitur vius legitimus priuilegij: hac ratione valida est abolitionis a referuatis, quam obuinisti, cum obligacione compendi, cui obligacioni, eti non satisfacias, abolitione data, valida est;

peccas tamen, quia sub illo enire tibi fuit hoc priuilegium abolitionis concessum. Idem est in faciatur concessio per libellum, eti illud postea non luceris; abolitione tamen prius data tenet, quia opus subiectum expostulatur, ut omnis priuilegij concessio, non pro conditione ad illud concedendum. At quando opus subiectum antecedet debet priuilegium, communis sententia docet, nullum esse vium priuilegij, si tale opus omitatur, quia tunc censeatur concedens priuilegium, sub conditione illius operis concedere, & ex dictu intentionis priuilegij non operatus effectum. sic Suarez lib. 3. cap. 13. num. 4. & seqq.

3. Ex qua doctrina inferre, si deitur tibi priuilegium dispensandi, absoluendi, vel puniendo aliquem, cum consilio aliorum, & omittas petere, nullam esse dispensationem, abolitionem, vel punitionem à te factam, quia consilium natura sua antecedit actum: ut colligatur ex cap. *cum in regere, de* *Eiore,* vbi id nota glossa, Innocent. & Panduit. in fine, quare debes consilium prius petere, non tamen obligaris sequi, quia in petitione consilii hoc non includitur, aliter enim est petere consilium, alius consilii affectum. Neque semper mandatum consilium expostulatur, ut ipsum sequaris, sed vi melius insitius possit prudenter operari. At si ibi dare effe facultas aliquis faciendo de consilio, vel cum consilium alterius; tunc necessario ei qui debet beneplacitum illius alius non de consilium, sed porro ex ostendere illius fieret opus, sic Suarez *supr. num. 6.* & adducit glossam in cap. *pro re* *de re[]scriptis* in 6. verbo *assenso.* *Ex* *in cap. 1.* ne fuisse vacante in 6. & Felinum in cap. *ex parte*, de constitutionibus in princeps. Federicuta Senenalem cons. 1. numer. 4.

4. Admette tamen superad ea intelligi debere de opere expostulato, quod nre ipso non in*st* priuilegium concessio; hoc enim si necessario antecedere debet priuilegij vius, presumi debet tibi sub conditione & sub illa priuilegij vius concedit. Verum si opus expostulatur, quod alioquin ex iure ipso teneatur priuilegialis facie, si vi priuilegio velit, tunc videendum est, an a iure expostulatore tale opus, ut substantiam formar, ut in iure accidentia: sicut in modo, quo a iure expostulatur; sic presumendum est concedentem priuilegium, expostulare illud a priuilegiato; neque alius intendere per expostulatum illius operis, quam monere priuilegatum, quid tenetur facere. Quia omnia constant ex his, quae diximus de lege irritante, quae in praesente accommodanda sunt.

S. VIII.

De priuilegio ad instar.

1. Quid sit.
2. Debet habere effectum priuilegium, ad eius similitudinem ei[us] concessum, alias non tener concessio.
3. Proponitur quadam obiectio. & solutio.
4. Quadam limitationes sopraddicta sententia apponuntur.
5. An sub illa forma, Concedo tibi calcedam, seu canonica-ium, sicut tuis predecessoribus habuit, censeantur tibi con-cessa facultates personales predecessoris? Sub distinctio-ne respondetur.

I P riuilegium ad instar, vocatur, quod ad similitudinem, & effectu concessum alterius concessum est: si enim Princeps concessio alteri priuilegio dicat: Concede tibi priuilegium idem ac Petro concessi; tunc priuilegium tibi concessum vocatur priuilegium ad instar, quia est ad instar, & similitudinem priuilegij Petro concessi: ita ut omnipotens limitationem, vel extensionem, quam habuerit Petri priuilegium, habeat priuilegium ad instar; alia non erit perfecte ad instar illius, ita docet Nauart. *comment. de subilo.* *notab.* 26. numer. 2. Bonacna disp. 1. ques. 3. *punct. 7.8.1. num. 20.* Suarez lib. 3. c. 15. numer. 2. *cum Bald.* in *Lomnia.* C. de Episc. & cleric. Mandol. *ratif.* de priuileg. ad instar. q. 4.

2. Quapropter ad huius priuilegij valorem requiritur effectus, ut priuilegium illud, ad cuius similitudinem est concessum, habeat effectum, & valorem, & ut vere priuilegium, aliud nulla erit concessio. Nam cum totum suum esse, sit esse aliud, si aliud priuilegium effectu est, etiam priuilegium ad instar carib[us] effectu. Neque obstat Princepem exp[er]isse latit[er] voluntate concedendi ubi priuilegium; cum enim non exp[er]esset, quid concederet, concessio eius fuit nulla, quia priuilegium debet esse de re certa, & determinata: facit que ad id lex si sic legatum, 7.8.9. si mibi, ff. de legatis 1. ibi, si quantitas non si adiecta, evidenti ratione nihil debetur; quia non apparet, quantum fuerit legatum. sic docet Suarez alios referens lib. 3. cap. 15. numer. 6. Bonacna disp. 1. ques. 3. *punct. 7.8.1. num. 20.*

3. Sed obiectio gem in testamento, 2. ff. de consiliorib[us]. Et demonstrat, vbi cauerit, si testator iussit fieri monumentum in loco existens in tali loco, & ibi nullum repaterat, adhuc